

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2015. до 2019. године

* ОПШТИНА БЕЛА ПАЛАНКА *

УВОД

Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2015. до 2019. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2019. године.

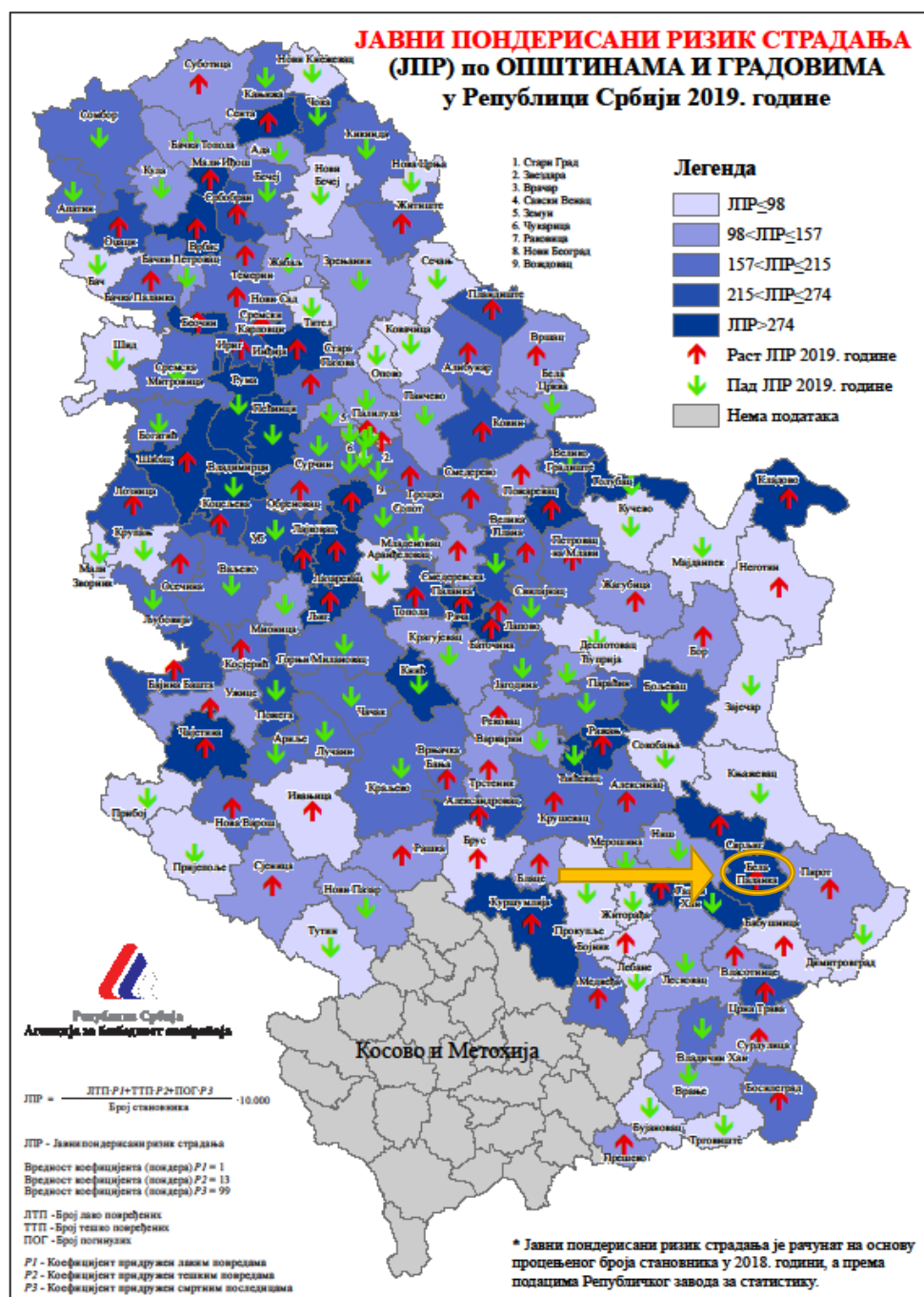
Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Бела Паланка. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2015-2019. година) када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Бела Паланка. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја на територији општине Бела Паланка.

Осим горе поменутих анализа, Извештај садржи и податке о тренутном стању безбедности саобраћаја на територији општине Бела Паланка, у односу на циљеве дефинисане Националном стратегијом безбедности саобраћаја (за период 2015-2020. година).

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требало да буду смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

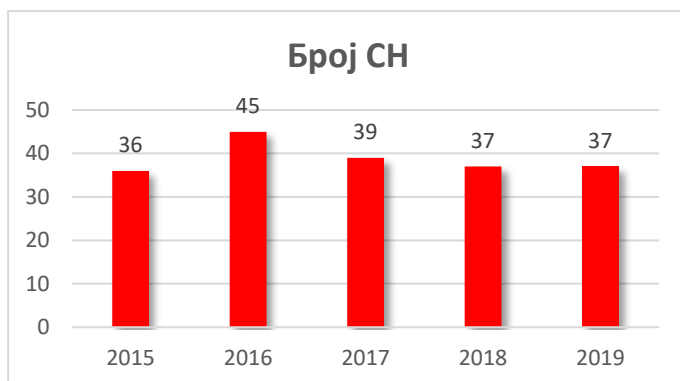
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама можете се користити и јавно доступном апликацијом „**БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**“, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <http://www.abs.gov.rs/sr/analyze-i-istravanje/baza-podataka> или директно преко линка <http://195.222.99.60/ibbsPublic/>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2019. ГОДИНЕ

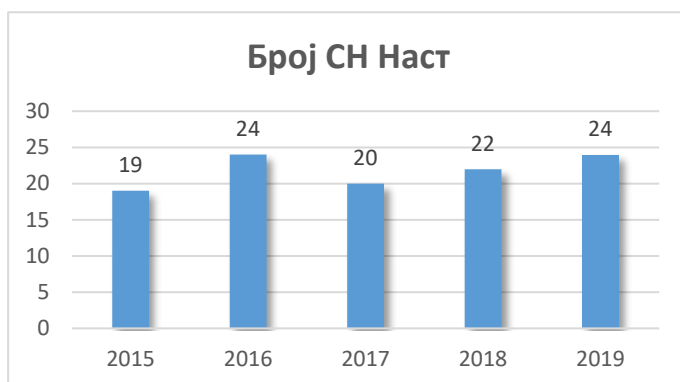

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2019. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2019. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Бела Паланка припада класи **веома високе вредности ризика**, при чему је у 2019. години дошло до **раста** јавног пондерисаног ризика у односу на 2018. годину.

2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

- Укупан број регистрованих саобраћајних незгода, у периоду 2015-2019. године, је: **194.**

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима, у периоду 2015-2019. године, је: **109.**

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2015-2019. године, је: **11.**

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2015-2019. године, је: **170.**

3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА **СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА**

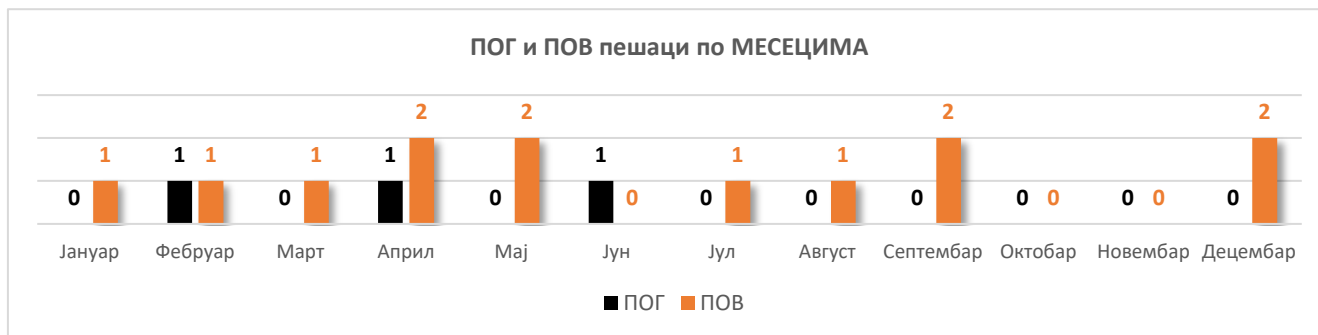
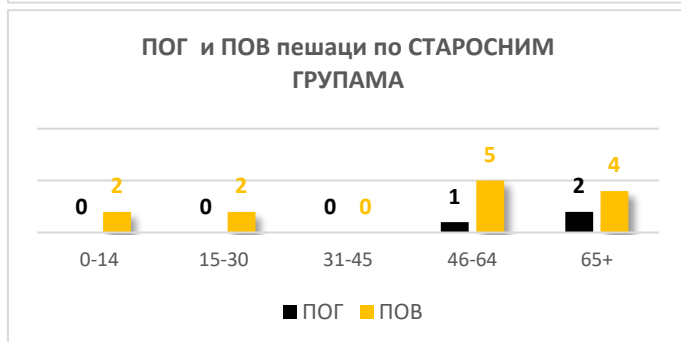

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 46-64 година**.

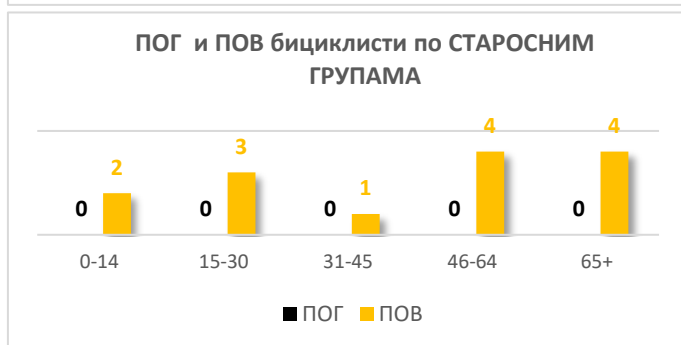
4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

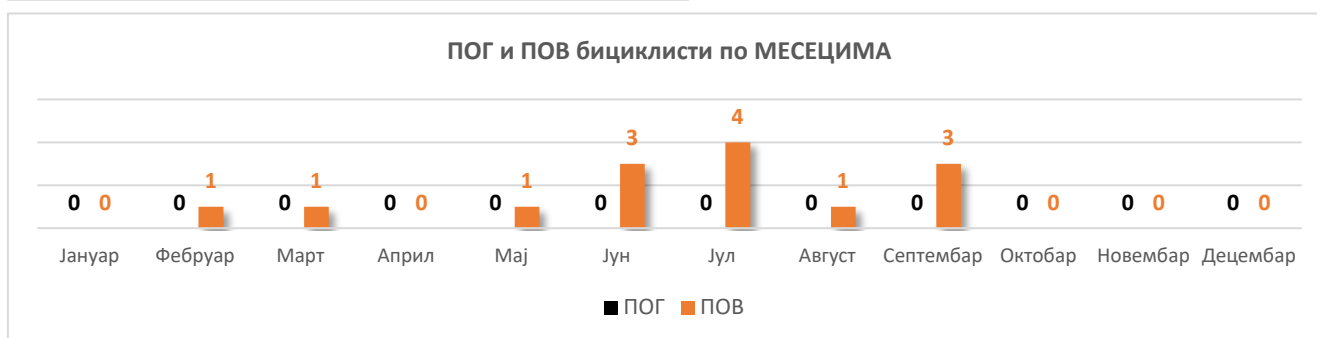
- Број погинулих пешака је 3, што чини 27% погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 25% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 13, што чини 8% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 14% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **46-64** и **65+** година.
- Пешаци највише страдају у **априлу**.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим пешацима је **Возач - погрешно извођење радњи**.

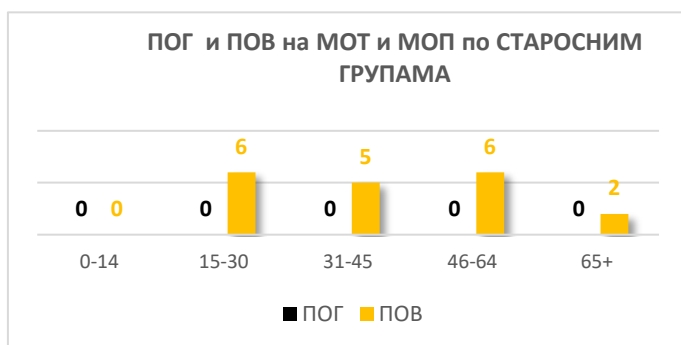
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

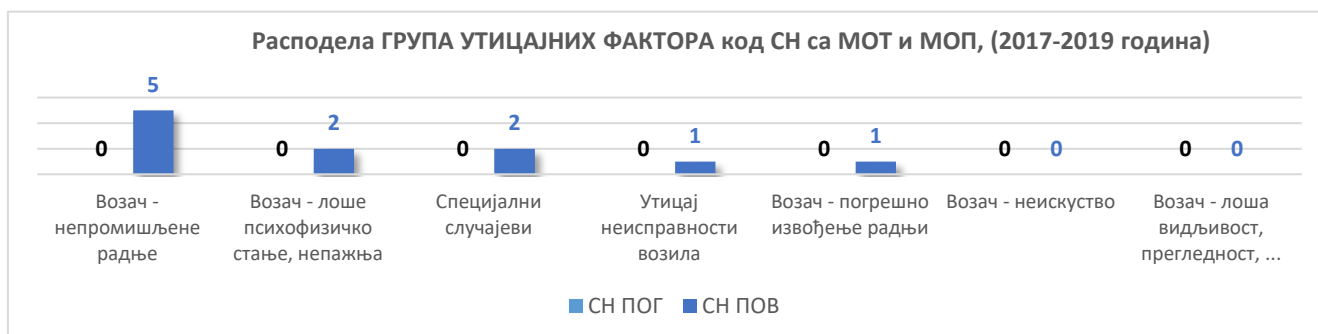
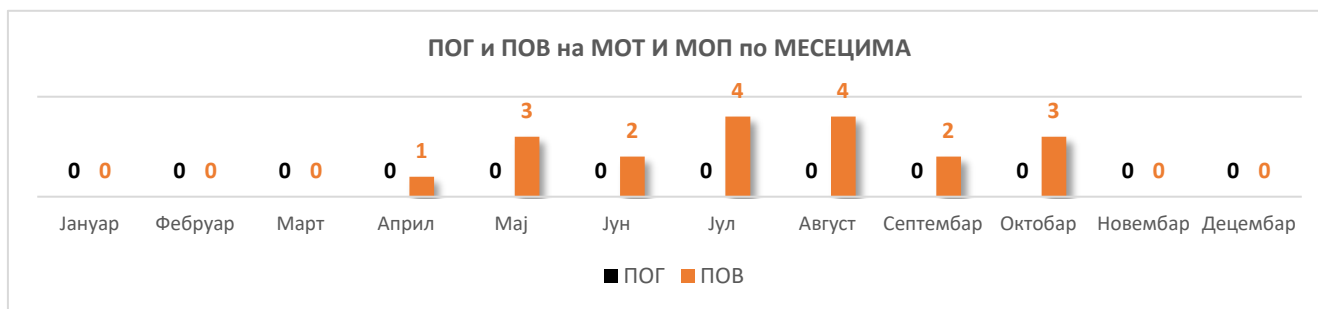
- Није било погинулих бициклиста у СН (у Србији чине 10% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 14, што чини 8% повређених лица у СН (у Србији чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости 46-64 и 65+ година.
- Бициклисти највише страдају у јулу.
- У периоду од 2017. до 2019.године у СН са учешћем бициклиста најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим бициклистима је Возач - погрешно извођење радњи.

6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

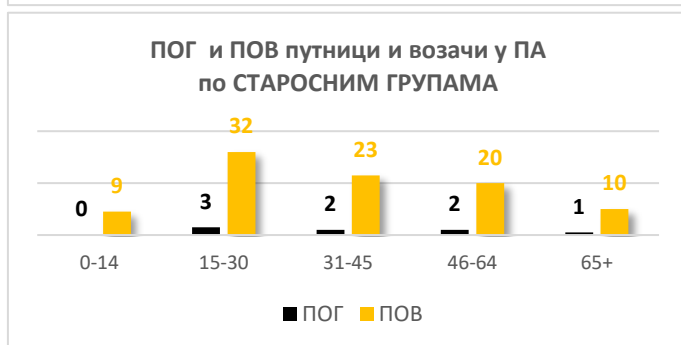

- Није било погинулих возача и путника на мотоциклима и мопедима у СН (у Србији чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника на мотоциклима и мопедима је 19, што чини 11% повређених лица у СН (у Србији чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на моторизованим двоточкашима је међу лицима старости 15-30 и 46-64 година.
- Лица на моторизованим двоточкашима највише страдају у јулу и августу.
- У периоду од 2017. до 2019.године у СН са моторизованим двоточкашима најчешће је одабрана група типова СН са једним возилом.
- У периоду од 2017. до 2019.године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим лицима на моторизованим двоточкашима је **Возач - непромишљене радње**.

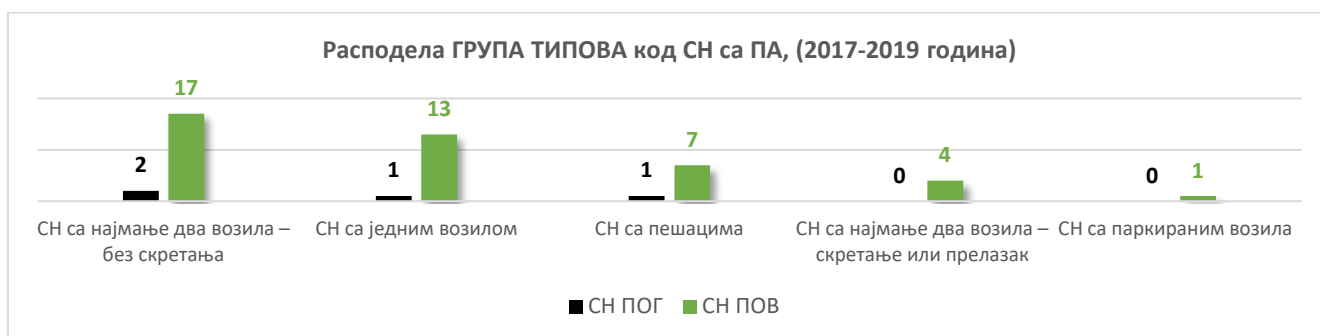
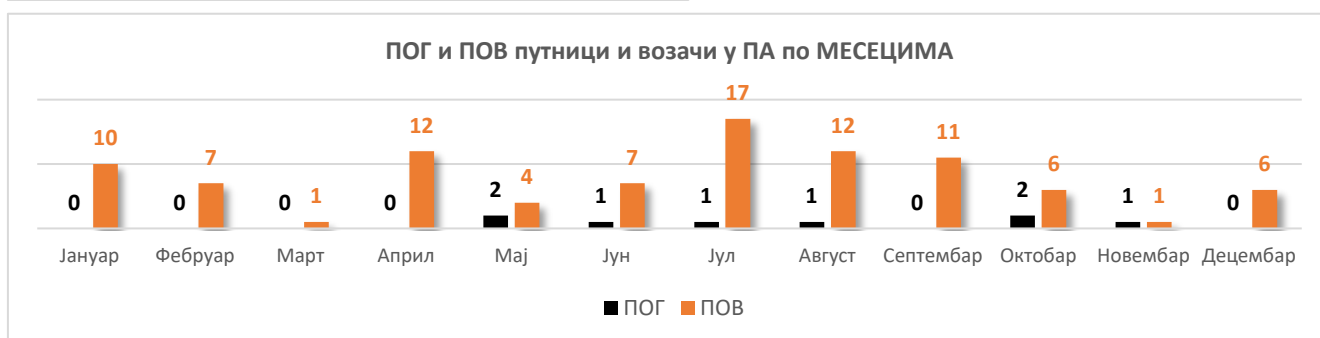

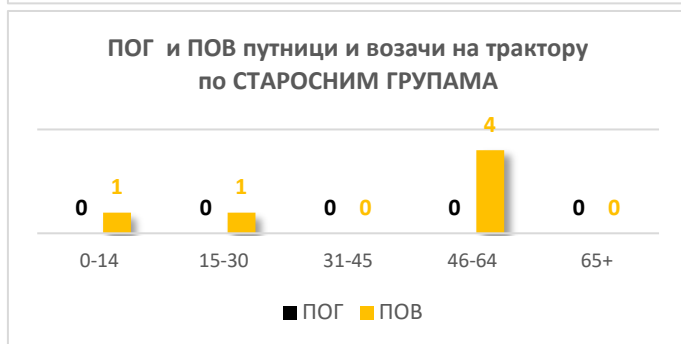
7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

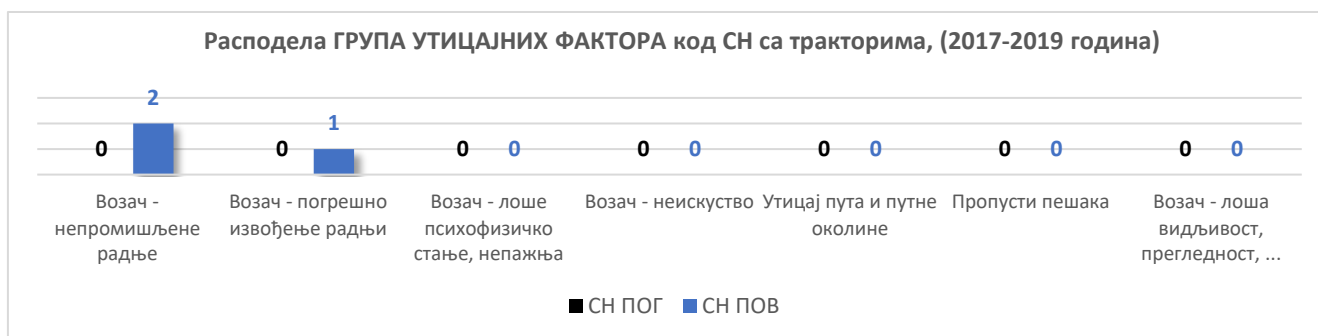
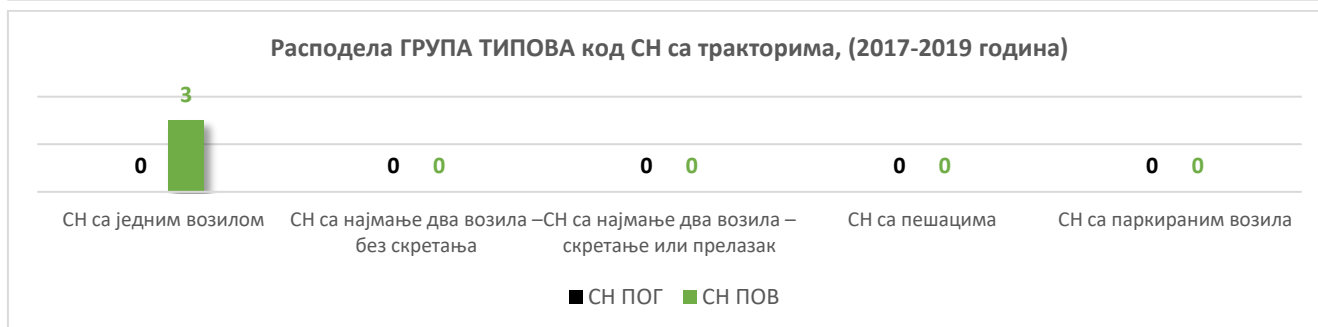
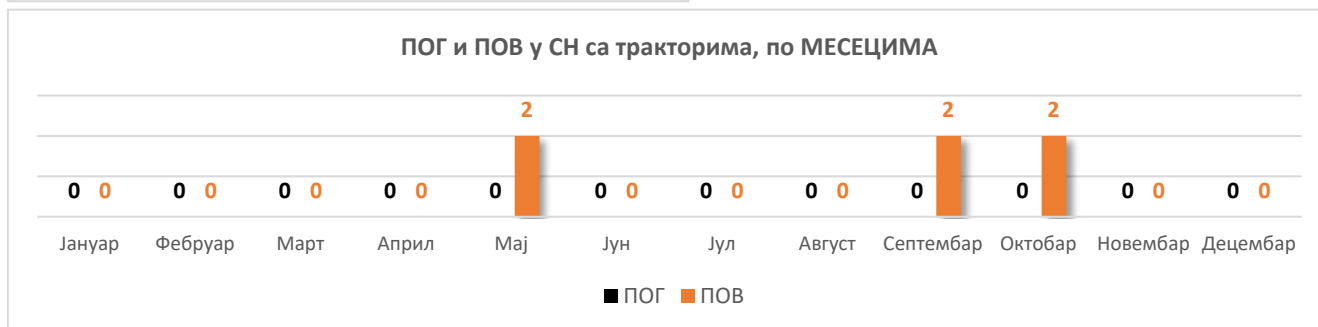
- Број погинулих возача и путника у ПА је 8, што чини 73% погинулих лица у СН (у Србији чине 46% погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника у ПА је 94, што чини 55% повређених лица у СН (у Србији чине 61% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година.
- Возачи и путници у ПА највише страдају у јулу.
- У периоду од 2017. до 2019. године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим возачима и путницима у ПА је **Возач - непромишљене радње**.

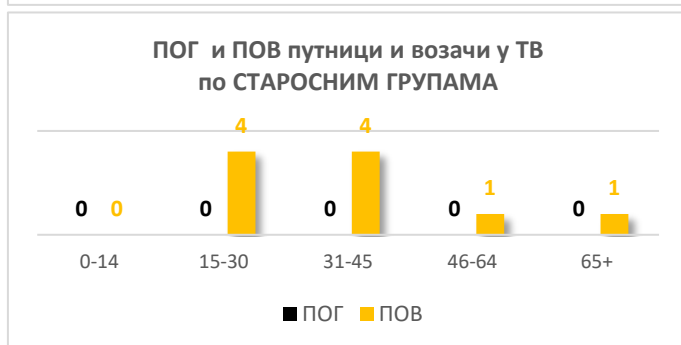
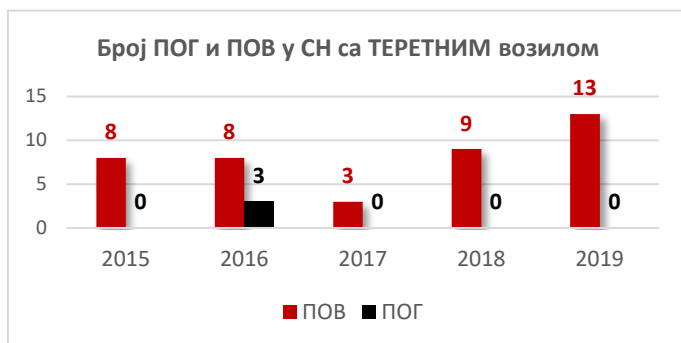
8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

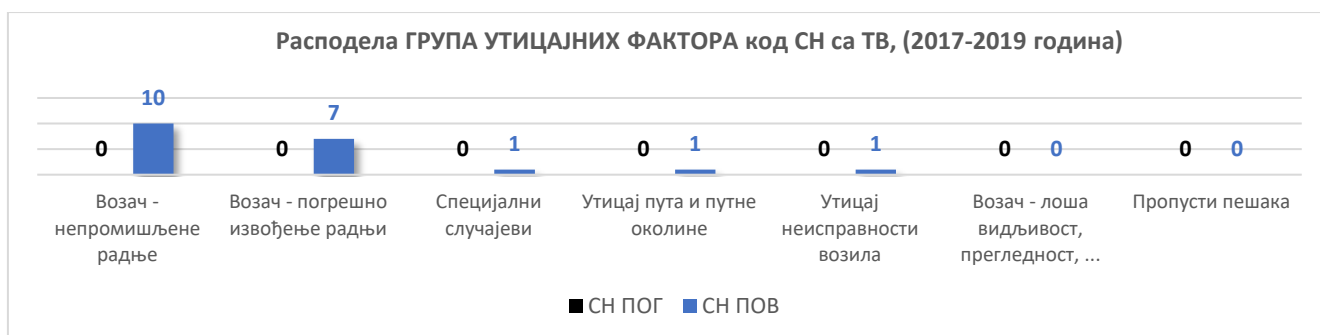
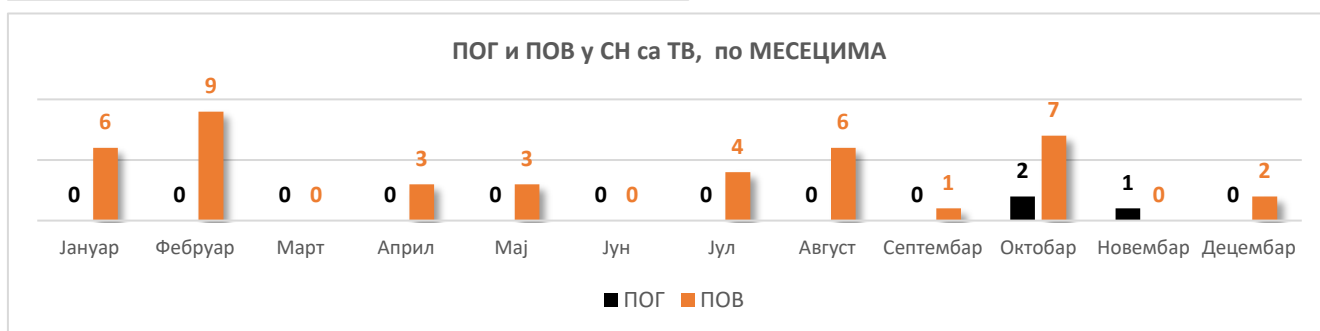
- Није било погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора у СН (у Србији чине 7% погинулих лица у СН).
- Повређена лица у СН са тракторима чине 4% повређених лица у СН (у Србији чине 2% повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника на тракторима је међу лицима старости **46-64 година**.
- Настрадалих лица у СН са тракторима су настрадала у **мају, септембру и октобру**.
- У периоду од 2017. до 2019.године код СН са тракторима група типова СН која се јавља је **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2017. до 2019.године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је **Возач - непромишљене радње**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

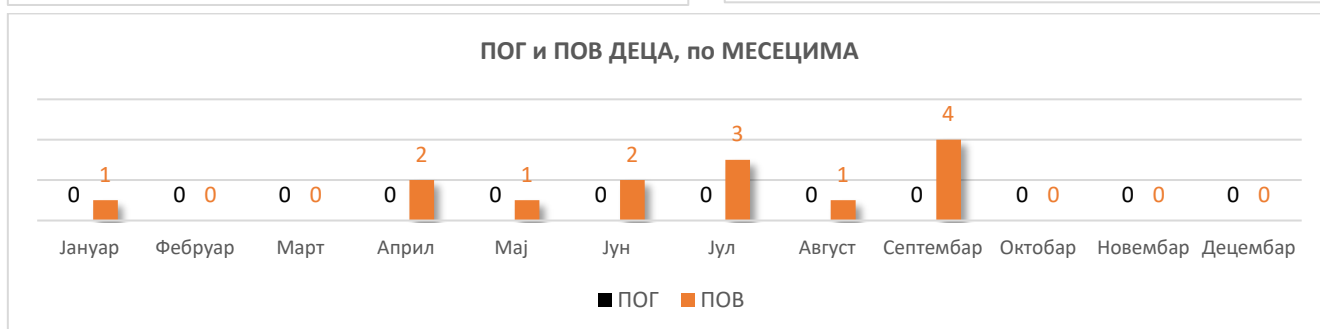
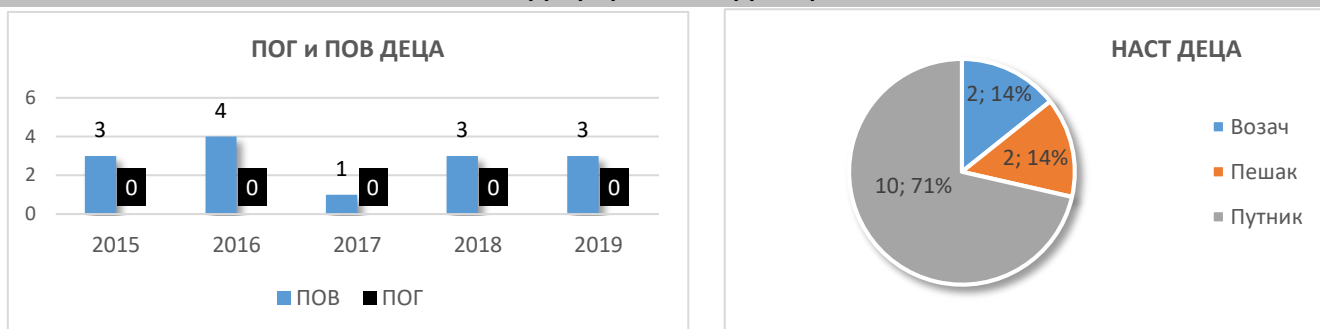

- Број погинулих лица у СН са учешћем теретних возила је 3, што чини 27% погинулих лица у СН (у Србији чине 28% погинулих лица у СН).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 24% повређених лица у СН (у Србији чине 18% повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника у ТВ је међу лицима старости 15-30 и 31-45 година.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у фебруару и октобру.
- У периоду од 2017. до 2019. године код СН са ТВ најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група утицајних фактора настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је Возач - непромишљене радње.

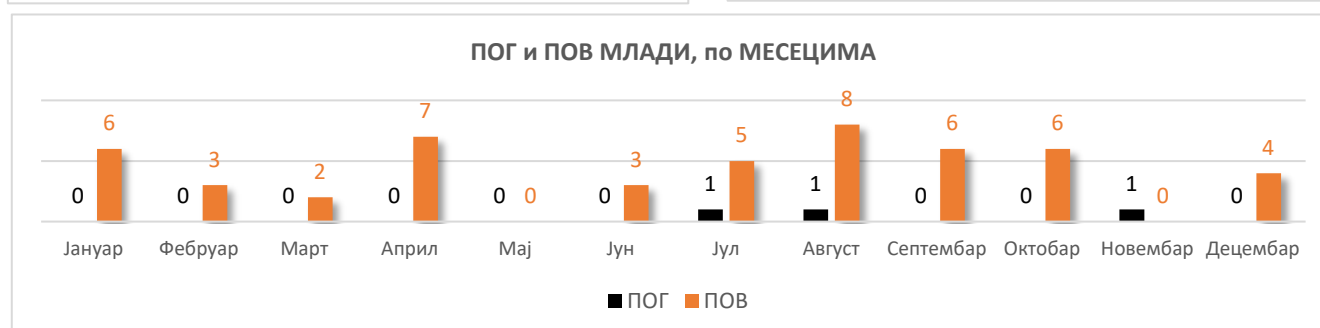
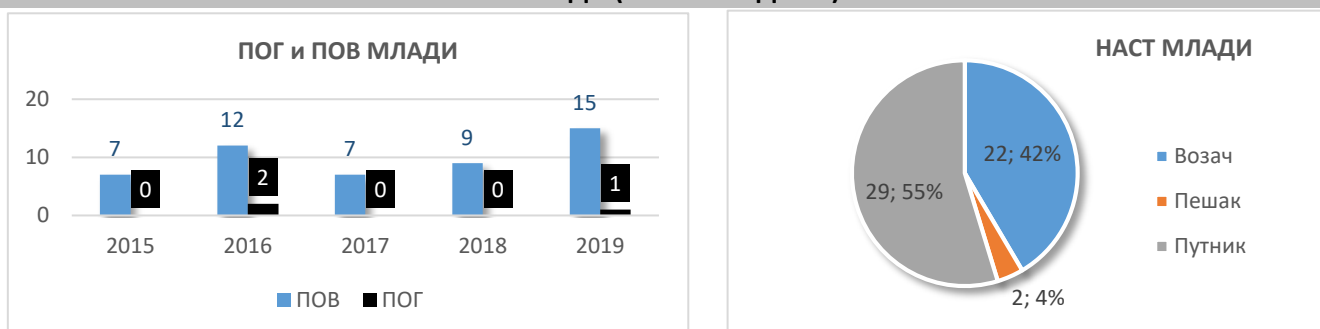
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

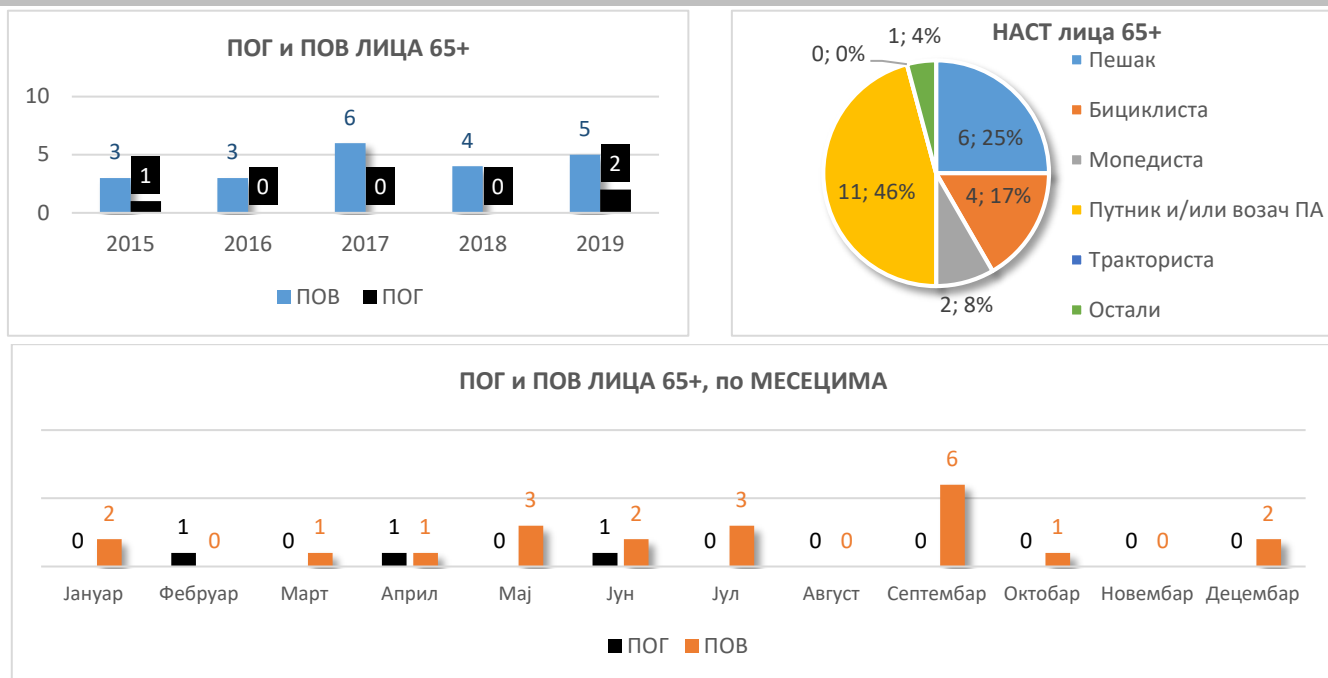
- Број повређене деце, у посматраном периоду је **14**, док **није било погинуле деце**.
- Деца путници чине 71%, деца пешаци 14%, а деца возачи 14% од укупног броја настрадале деце.
- Деца највише страдају у **септембру**.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- Укупно је **погинуло младих лица: 3**, што чини **27%** укупно погинулих лица (у Србији чине 19% погинулих лица), док је број **повређених младих: 50**, што чини **29%** укупно повређених лица (у Србији чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника (55%)**.
- Млади највише страдају у **августу**.

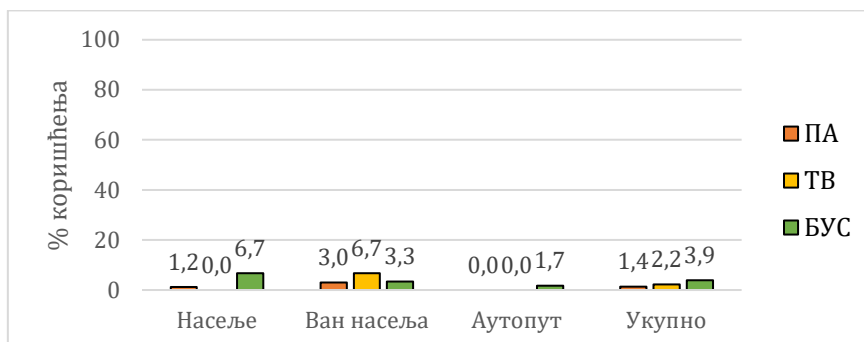
ЛИЦА СТАРОСТИ 65+

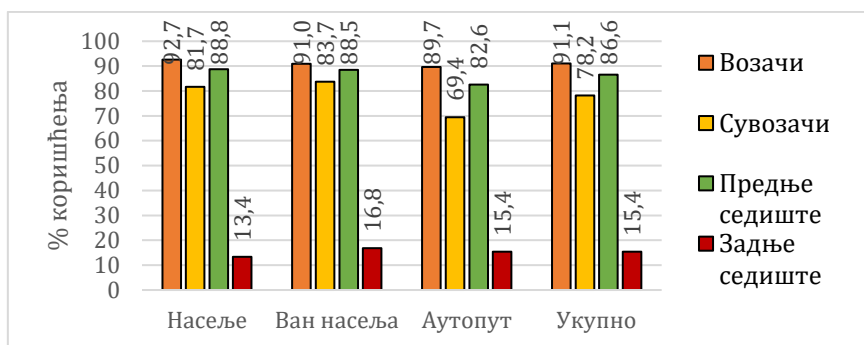
- Укупно је **погинуло старијих лица: 3**, што чини **27%** укупно погинулих лица (у Србији чине 28% погинулих лица), док је број **повређених** старијих лица: **21**, што чини **12%** укупно повређених лица (у Србији чине 11% повређених лица).
- Старија лица у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА** (46%).
- Старији највише страдају у **септембру**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2019. ГОДИНУ ЗА ОПШТИНУ БЕЛА ПАЛАНКА

Коришћење мобилних телефона у Белој Паланци евидентирано је код 1,2% возача путничких аутомобила у насељу и 6,7% возача аутобуса. На саобраћајницама ван насеља, мобилни телефон најчешће користе возачи теретних возила (6,7%), следе возачи аутобуса (3,3%) и возачи путничких аутомобила (3%). На аутопуту, коришћење мобилних телефона евидентирано је код 1,7% возача аутобуса, Дијаграм бр. 11.1.

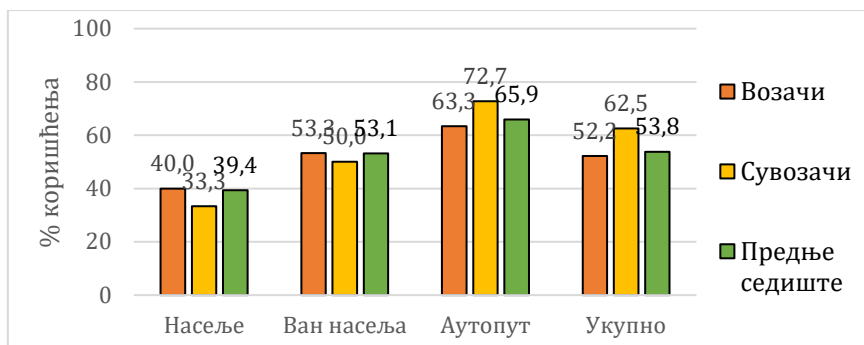

Дијаграм бр. 11.1. Употреба мобилних телефона возача према категорији возила у општини Бела Паланка

Дијаграм бр. 11.2. Употреба појаса у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5t у општини Бела Паланка

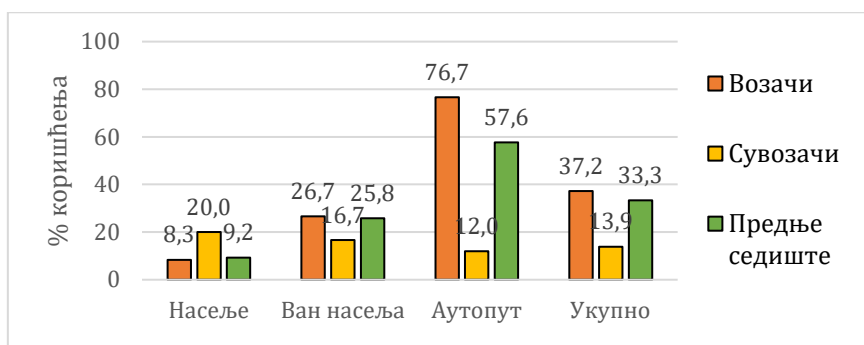
Коришћење сигурносног појаса у општини Бела Паланка има веће вредности код возача. У насељу 92,7% возача путничких аутомобила и 81,7% сувозача користи сигурносни појас. На саобраћајницама ван насеља употреба појаса евидентирана је код 91% возача путничких аутомобила и 83,7% сувозача. На аутопуту 89,7% возача путничких аутомобила и 69,4% сувозача користи сигурносни појас. Коришћење сигурносног појаса на задњем седишту не разликује се значајно према категорији саобраћајнице и просечно износи 15,4%, Дијаграм бр. 11.2.

Дијаграм бр. 11.3. Употреба појаса у возилима преко 3,5т у општини Бела Паланка

Употреба сигурносног појаса у теретним возилима у општини Бела Паланка не разликује се значајно код возача и сувозача. Највеће вредности индикатора евидентирани су на аутопуту (65,9% за возаче и сувозача), следе саобраћајнице ван насеља где просечно 53,1% возача и сувозача користи сигурносни појас. Најмање вредности су у насељу, где просечно 39,4% возача и сувозача користи сигурносни појас, Дијаграм бр. 11.3.

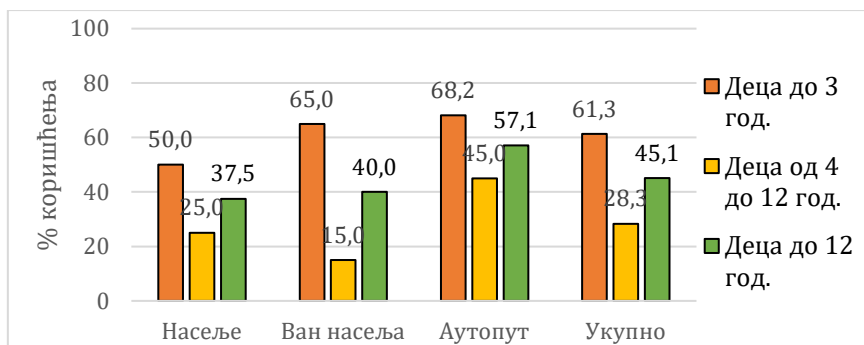
Употреба сигурносног појаса на предњем седишту у аутобусима у општини Бела Паланка у насељу износи 9,2%, а ван насеља 25,8%. Значајно већи проценат возача аутобуса на аутопуту користи сигурносни појас (76,7%), док код сувозача употреба појаса износи 12%, Дијаграм бр. 11.4.

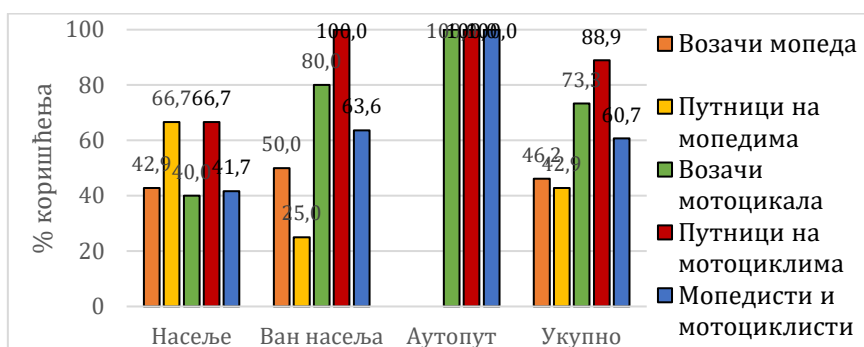
Дијаграм бр. 11.4. Употреба сигурносног појаса у аутобусима у општини Бела Паланка

Употреба заштитних система за децу у општини Бела Паланка значајно је чешћа код деце до 3 године. На аутопуту 68,2% деце до 3 године и 45% деце од 4 до 12 година користи сигурносни појас. Вредност индикатора на саобраћајницама ван насеља износи респективно 65% и 15%. У насељу 50% деце до 3 године и 25% деце од 4 до 12 година користи заштитни систем, Дијаграм бр. 11.5.

Евидентирани возачи мотоцикала и путници на мотоциклима на аутопуту у Белој Паланци су користи заштитну кацигу. Ван насеља, употреба заштитне кациге износи 80% за мотоциклисте и 100% за путнике на мотоциклима. На саобраћајницама у насељу, вредности индикатора су најмање и износе 40% за мотоциклисте и 66,7% за путнике на мотоциклима. Коришћење заштитне кациге, евидентирано је код 42,9% мопедиста у насељу и 50% ван насеља. Путници на мопедима чешће користе заштитну кацигу у насељу (66,7%) у односу на саобраћајнице ван насеља (25%), Дијаграм бр. 11.6.

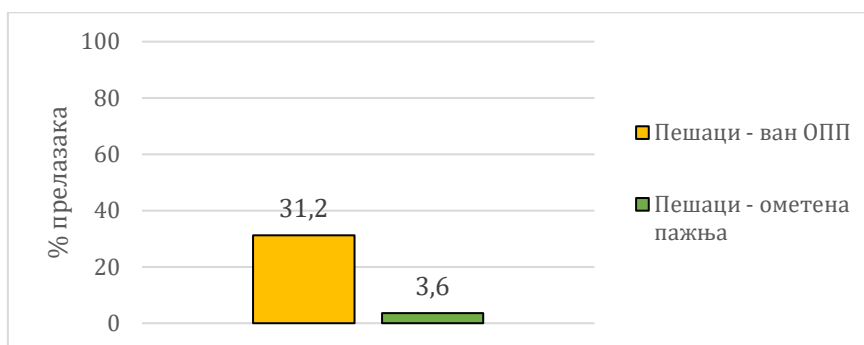

Дијаграм бр. 11.5. Употреба заштитних система за децу у општини Бела Паланка

Дијаграм бр. 11.6. Употреба заштитних кацига у општини Бела Паланка

Истраживања понашања пешака на подручју општине Бела Паланка показује да 31,2% пешака прелази коловоз ван пешачког прелаза (88%), као и да 3,6% пешака има ометену пажњу услед коришћења телекомуникационих уређаја, Дијаграм бр. 11.7.

Дијаграм бр. 11.7. Понашање пешака у општини Бела Паланка

Ове и остале карте индикатора безбедности саобраћаја по полицијским управама и општинама у РС можете преузети са сајта Агенције за безбедност саобраћаја (<http://www.abs.gov.rs/analize-i-istrazivanja/statistika-i-analize/karte-pokazatelja/indikatori>).

Основни циљеви безбедности саобраћаја општине Бела Паланка у складу са националном Стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије, за период од 2015. до 2020. године

		ПОГ	ТПП	ПОГ ДЕЦА	ТПП ДЕЦА
РЕПЕРНО СТАЊЕ	2011. год.	2	20	0	2
ТРЕНУТНО СТАЊЕ	2019. год.	3	11	0	0
ЦИЉ	2020. год.	max 1	max 10	0	1

Најважније чињенице о стању безбедности саобраћаја на територији општине
Бела Паланка, у периоду од 2015. до 2019. године

- Догодило се укупно 194 саобраћајних незгода, од којих је 109 саобраћајних незгода са настрадалим лицима.
- У саобраћајним незгодама погинуло је 11 лица, док је теже и лакше повређено 170 лица.
- Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- Погинула су 3 пешака, што чини 27% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Није било погинулих бициклиста у СН.
- Није било погинулих возача и путника на мотоциклима и мопедима у СН.
- Погинуло је 8 возача и путника у ПА, што чини 73% од укупног броја погинулих лица у СН.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника био трактор, није било погинулих лица.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника било теретно возило, погинула су 3 лица, што чини 27% од укупног броја погинулих лица.
- У посматраном периоду повређено је 14-оро деце, док није било погинуле деце у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству путника (71%).
- У саобраћајним незгодама погинула су 3 млада лица. Млади чине 27% од укупног броја погинулих лица у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника (55%).
- У саобраћајним незгодама погинула су 3 лица старости 65 и више година, што чини 27% од укупног броја погинулих лица. Старија лица у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника и/или возача ПА (46%).
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са једним возилом“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у јулу.

Најзначајнији носиоци активности у безбедности саобраћаја у локалној самоуправи

- **Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на локалном нивоу** (Савет, Комисија, и сл.). Координира пословима осталих субјеката у овој области и управља безбедношћу саобраћаја на територији локалне самоуправе.
- **Образовно-васпитне установе** (предшколске установе, основне и средње школе). Представљају један од најзначајнијих субјеката који доприноси унапређењу знања, ставова, вештина и понашања учесника у саобраћају.
- **Саобраћајна полиција**. Има значајну функцију у безбедности саобраћаја, пре свега као орган који врши непосредан надзор и принуду према учесницима у саобраћају, и који евидентира податке о саобраћајним незгодама.
- **Управљач пута на локалном нивоу**. Одговоран за безбедно и несметано одвијање саобраћаја на путевима којима управља.
- **Орган надлежан за послове саобраћаја на локалном нивоу**. Надлежан за техничко регулисање саобраћаја.
- **Здравствене установе**. Учествују у сталном праћењу здравственог стања возача, врше збрињавање и лечење повређених у саобраћајним незгодама.
- **Медији**. Имају важну улогу у промени свести и понашања учесника у саобраћају и у креирању јавног мњења.
- **Ауто школе**. Одговорне за квалитетну обуку нових возача за безбедно и правилно учешће у саобраћају,
- **Технички прегледи возила**. Одговорни за квалитет контроле техничке исправности возила.
- **и др.**